

# Káva s příchutí těžkých kovů: těžké kovy na srbském trhu

6.1.2026 - | Arnika

**Keramické hrnky prodávané na srbském trhu mohou obsahovat nebezpečné množství olova a kadmia. Vyplývá to z nové studie „A Heavier Sip“, kterou společně zveřejnily česká organizace Arnika a srbská organizace Safer Chemicals Alternative (ALHem). Zjištění vzbuzuje obavy o bezpečnost spotřebitelů a poukazuje na nedostatečnou kontrolu výrobků.**

Z třiceti testovaných hrnků pět (17%) nesplnilo zákonné limity pro uvolňování těžkých kovů. Ve dvou případech šlo o kombinaci olova a kadmia, další dva výrobky překročily limit pouze pro olovo a jeden pouze pro kadmium. U některých vzorků byly naměřené hodnoty olova až řádově o desítky procent vyšší, než povolují limity. Těžké kovy se z výrobků nejčastěji uvolňují z pigmentů v glazuře používaných k barvení a dekoraci keramiky.

Testované hrnky pocházely ze široké škály prodejních míst – od běžných maloobchodů, obchodů s bytovými doplňky a suvenýry až po tzv. asijské obchody, řemeslné dílny a internetový prodej, včetně prodejů prostřednictvím Instagramu. Laboratorní analýzy provedl Institut veřejného zdraví „Dr Milan Jovanović Batut“ v srpnu a září 2025 za použití akreditovaných metod.

*„Keramické hrnky a jiná užitková keramika jsou historicky známé jako potenciální zdroj expozice olovu a kadmium. Výrobci proto přizpůsobují technologie, používají ochranné glazury a vyhýbají se pigmentům obsahujícím těžké kovy, aby splnili bezpečnostní požadavky. Přesto se na trhu stále objevují výrobky, které nesplňují zákonné požadavky, což je vzhledem k vysoké toxicitě těchto látek znepokojivé,“* uvedla Gordana Vrašťanović Pavićević, specialista v oblasti chemie a jedna z autorek zprávy.

Zjištění vyžadují okamžitou reakci ze strany úřadů. Organizace ALHem spolu s dalšími dvanácti srbskými nevládními organizacemi vyzvala místní Ministerstvo zdravotnictví ke stažení nevyhovujících výrobků z trhu, informování veřejnosti a zařazení informací o nebezpečných produktech do tzv. systému rychlého varování NEPRO. Olovo a kadmium patří podle Světové zdravotnické organizace mezi deset chemických látek s největším dopadem na veřejné zdraví.

Materiály, které přicházejí do styku s potravinami, upravuje v Srbsku zákon a prováděcí vyhláška. Pravidla pro obaly a stolní nádobí ale nebyla změněna od roku 1989, přestože se věda i technologie výrazně posunuly.

*„Je nutné přijmout novou vyhlášku o materiálech určených pro styk s potravinami, proto jsme formálně požádali Ministerstvo zdravotnictví o urychlené schválení tohoto předpisu. Regulace by měla být v souladu s legislativou EU a odpovídat evropským i srbským normám. Bez moderních pravidel, jejich pravidelné aktualizace a účinné kontroly se budeme i nadále potýkat se zastaralými limity, nejednotným testováním a neregulovanými materiály, což v konečném důsledku znamená nedostatečnou bezpečnost výrobků,“* uvedla Jasminka Randjelović, programová manažerka ALHem a spoluautorka zprávy.

Zvláštní výzvu představuje prudký nárůst online prodeje, zejména prostřednictvím platforem a sociálních sítí, které často obcházejí povinné bezpečnostní kontroly a staly se významnou cestou, kudy se nebezpečné výrobky dostávají na trh – nejen v Srbsku, ale i v mnoha dalších zemích, včetně členských států EU.

*„Je alarmující, že se na trhu stále objevují keramické hrnky, které uvolňují těžké kovy do nápojů. Spotřebitelé musí mít jistotu, že výrobky, které kupují, jsou bezpečné. To vyžaduje silný regulační dohled a harmonizovanou legislativu odrážející nejvyšší bezpečnostní standardy,“ uvedla Markéta Möller, specialistka Arniky na toxické látky ve spotřebním zboží.*

Spotřebitelům se doporučuje vyhýbat se keramickým hrnkům s výraznými barvami na vnitřním povrchu nebo na vnější straně až k okraji. Rovněž by měli přestat používat hrnky, které jsou poškozené nebo u nichž dochází ke změnám barvy po opakovaném mytí.

„A Heavier Sip“ – Report o migraci olova a kadmia z keramických hrnků zakoupených na srbském trhu, ke stažení ZDE.

Výzkum byl realizován v rámci projektu „Edukace mladé generace pro ekologicky odpovědné Srbsko“ podpořeného programem Transformační spolupráce Ministerstva zahraničních věcí České republiky.

<https://arnika.org/o-nas/tiskove-zpravy/kava-s-prichuti-tezkych-kovu-tezke-kovy-na-srbskem-trhu>